

Pestprotocol

Inhoud

Algemeen	2
Wat is pesten?	2
Preventie	2
Handelen bij pestgedrag	3
De mentor	3
De teamleider	3
De ondersteuningscoördinator	3
De directeur	3
Ouders van gepeste kinderen	5
Mogelijke signalen van pesten	5
Wat ouders zelf kunnen doen	5
Ouders van pestende kinderen	5
Online pesten	6
Voorkomen	6
Wat te doen tegen digitaal pesten?	6
Links extra informatie	7

Algemeen

Een veilige en prettige omgeving is de basis voor een positieve ontwikkeling van jongeren. Op het Wolfert College zijn we pas tevreden als alle leerlingen zich prettig, gezien en gerespecteerd voelen. Pesten past hier absoluut niet bij. In dit protocol beschrijven we daarom wat we doen om pesten te voorkomen én hoe we handelen als pesten toch voorkomt.

Wat is pesten?

Pesten is gedrag waarbij iemand herhaaldelijk en opzettelijk een ander fysieke, psychologische of sociale schade aanricht en waarbij sprake is van machtsverschillen. Het komt voor in verschillende vormen:

- **Verbaal:** vernederen, schelden, dreigen, gemene briefjes, discriminatie;
- **Fysiek:** trekken, duwen, schoppen, slaan, laten struikelen, spullen vernielen of beschadigen;
- **Intimidatie:** opwachten, achterna blijven lopen, dwingen om iets te doen/geven, seksuele intimidatie;
- **Isolatie:** uitsluiten, negeren, niet mee mogen doen, spullen afpakken, meidenvenijn;
- **Online pesten:** dreig berichten, haatposts, verspreiden beeldmateriaal, misbruik van privégegevens, nepaccounts. In het hoofdstuk 'Online pesten' lees je meer over het voorkomen van online pesten en wat je er tegen kunt doen.

Plagen is niet hetzelfde als pesten (zie afbeelding 1). Wanneer plagen dreigt over te gaan in pesten, is het belangrijk om te bedenken dat het niet gaat om de actie zelf, maar hoe het bij een ander binnenkomt.

Plagen

Het gebeurt af en toe.
Iedereen is gelijk.
Eerst plaagt de één en dan de ander weer.
Het is voor de lol en nooit gemeen.
Je kunt zeggen als het niet meer leuk is.
Het is leuk voor iedereen.

Pesten

Het gebeurt vaak en lang.
Eén of meer kinderen spelen de baas.
Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer.
Het is gemeen bedoeld en moeilijk te stoppen.
Voor de één is het 'leuk', maar voor de ander niet.

Afbeelding 1. Verschil tussen plagen en pesten. Bron: stoppestennu.nl

Preventie

We willen op school een klimaat creëren en in stand houden waarin verschillen tussen leerlingen geaccepteerd en gewaardeerd worden en waarin we leerlingen leren op een positieve manier met elkaar om te gaan. Iedereen in de school is medeverantwoordelijk voor dit veilige klimaat. De belangrijkste basis hiervoor zijn onze vijf afspraken:

1. Heb respect voor elkaar;
2. Werk mee aan goed onderwijs;
3. Kom je afspraken na;
4. Zorg voor elkaar;
5. Houd alles heel en schoon.

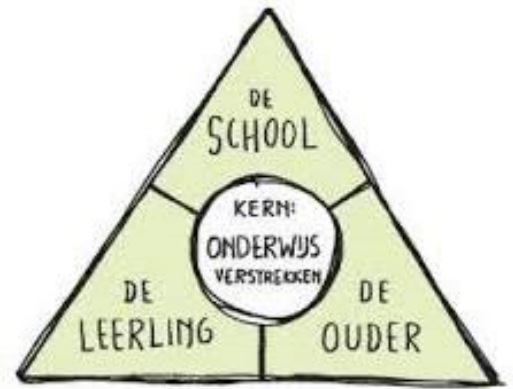
Ook speelt de mentor een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de eerste kennismaking.

- In de mentorlessen staat een gezonde en fijne groepsdynamiek centraal.
- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Hierin wordt ook benadrukt dat het melden van pesten niet gezien wordt als klikken, maar als het bieden van of vragen naar hulp.

Naast het veilige en positieve klimaat op school, is het belangrijk dat hier thuis ook aandacht aan besteed wordt. De samenwerking tussen school, thuis en leerling is cruciaal voor de meest optimale ontwikkeling van een leerling (afbeelding 2).

Handelen bij pestgedrag

Onderstaand is een algemene leidraad voor het omgaan met pesten, zie afbeelding 3 voor een schematische weergave. Daarnaast wordt per casus gekeken welke maatregelen het meest passend zijn. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van het al dan niet voortduren van het pestgedrag. Gedurende alle stappen zal er gerapporteerd worden in het leerlingvolgsysteem.

Afbeelding 2. Driehoek school-ouder-leerling

Alle medewerkers op school hebben een rol in het signaleren, reageren en doorgeven van opvallend gedrag aan de mentor van de leerling. Daarnaast is de mentor altijd het eerste aanspreekpunt voor de gepeste leerling, maar ook voor medeleerlingen, ouders of anderen die getuige zijn van pestgedrag of een vermoeden hebben van pestgedrag.

De mentor

Als de mentor ingelicht wordt over een afzonderlijk en eenvoudig pestincident, zal de mentor apart het gesprek aangaan met de gepeste leerling en de pester(s). De verzorgers van betrokken leerlingen worden ingelicht en betrokken bij de oplossing. De nauwe samenwerking tussen ouders en school is belangrijk voor een optimale . Er zal een gesprek volgen tussen de mentor en betrokken leerlingen om afspraken te maken.

De mentor zal ook het gesprek over pesten openen in de mentorklas. Dit is belangrijk om een goede sfeer in de groep te behouden en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.

Als herhaling optreedt of het pesten neemt vormen aan dat klassenniveau overstijgen, zal de mentor het gedrag melden aan de ondersteuningscoördinator en de teamleider.

De teamleider

Bij escalatie of herhaling van het pestgedrag wordt de teamleider ingeschakeld. Afhankelijk van de ernst van de casus besluit de teamleider of de casus wordt doorgestuurd naar de ondersteuningscoördinator, de teamleider het zelf oppakt of dat hij samen met de directeur de casus bespreekt.

Indien de teamleider de casus zelf oppakt, organiseert de teamleider een gesprek met betrokken leerlingen, verzorgers en eventueel mentoren en ondersteuningscoördinator. De teamleider bepaalt daarna welke maatregel passend is voor de pester.

Wanneer deze afspraken geen blijvende vruchten afwerpen zal de teamleider samen met de directeur besluiten tot een formele waarschuwing met consequenties, zoals schorsing van een of meerdere dagen.

De ondersteuningscoördinator

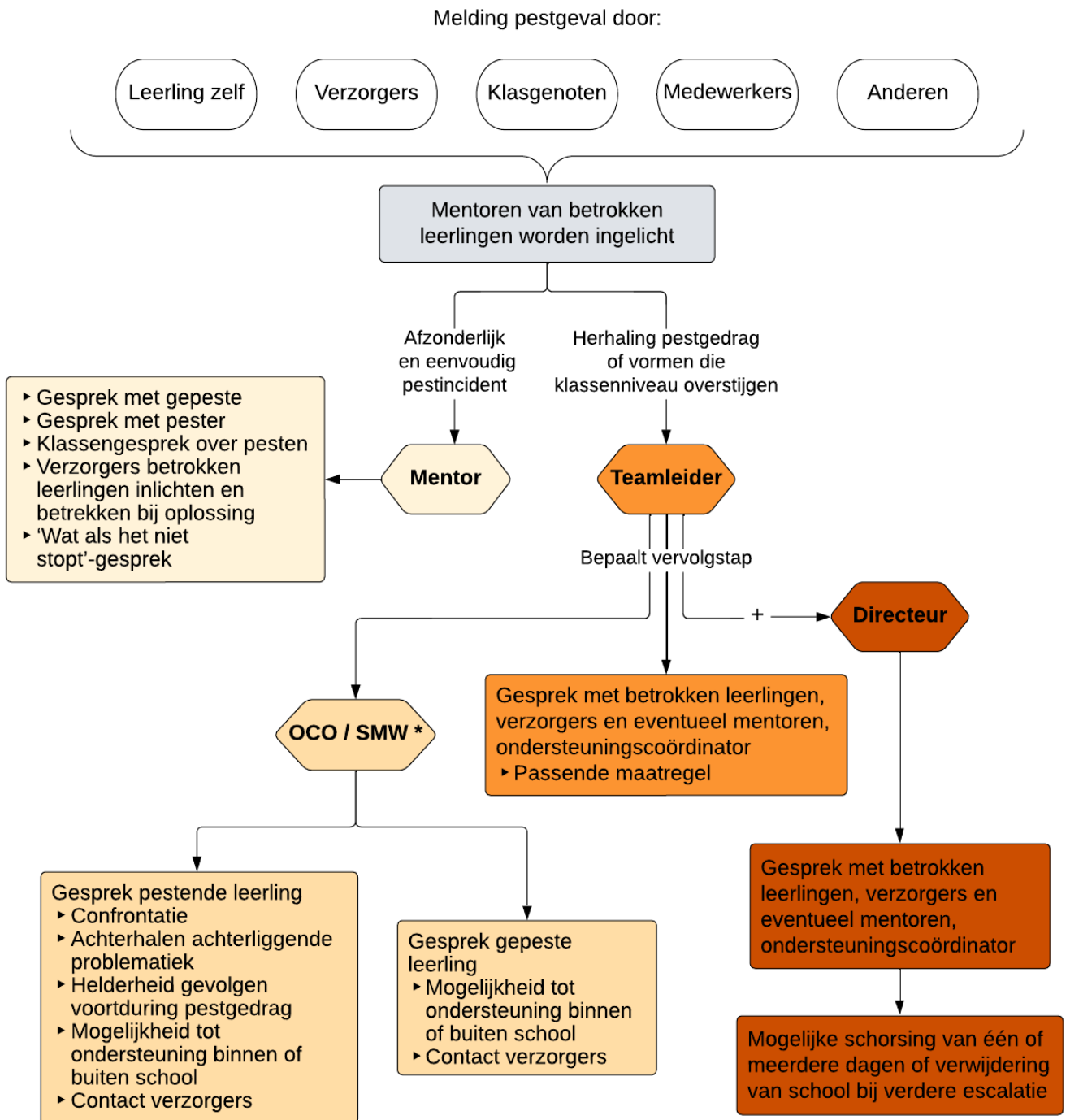
De ondersteuningscoördinator of school maatschappelijk werker kan worden ingeschakeld door de teamleider als ondersteuning vanuit de zorg nodig lijkt. Er volgt een gesprek met de betrokken leerlingen, apart of direct samen. De handelwijze bij de pester is gericht op confrontatie, het achterhalen van mogelijke achterliggende problematiek en het geven van helderheid over de vervolgen als het pesten niet stopt.

De verzorgers van de betrokken leerlingen worden op de hoogte gehouden, waarbij ook eventuele mogelijkheden tot hulp binnen en buiten school worden besproken.

De directeur

De directeur wordt ingelicht door de teamleiders als er vormen zijn van ernstige escalatie of herhaling van pesten. Daarnaast zal de directeur ook meebeslissen in passende

maatregelen, zoals schorsing of verwijdering als het probleem aan blijft houden en de veiligheid van andere leerlingen in het geding komt. Zo nodig wordt er gezocht naar een andere school samen met de ondersteuningscoördinator.

Afbeelding 3. Schematische weergave pestprotocol Wolfert College. * Ondersteuningscoördinator / sociaal maatschappelijk werker

Ouders van gepeste kinderen

Mogelijke signalen van pesten

- Niet meer naar school willen;
- Niets meer over school vertellen;
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden;
- Slechtere resultaten op school dan vroeger;
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen;
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben;
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen;
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen;
- De verjaardag niet meer willen vieren;
- Niet meer buiten willen spelen;
- Niet meer alleen naar de supermarkt/winkel durven;
- Bepaalde kleren niet meer aan willen;
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn;
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven;
- Kiest een onlogische route van en naar school;
- Gestrest op zondagavond of aan het eind van een vakantie;
- Obsessie met of negeren van sociale media.

Wat ouders zelf kunnen doen

- Maakt vermoedens van pesten bespreekbaar, of complimenteer dat uw kind naar u toe is gekomen;
- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor van uw kind bespreken, houdt daarna regelmatig en intensief contact met de mentor;
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat er is gebeurd;
- Probeer uw kind uit te leggen waarom kinderen pesten;
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een film(pje) over het onderwerp;
- Waarschuw uw kind dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. Pesten is soms een gewoonte geworden, die moeilijk af te leren is;
- Bespreek en oefen manieren om het kind sterker te maken en voor zichzelf op te komen;
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat;
- Beloon uw kind en help met het terugkrijgen van zelfrespect/-vertrouwen. Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team)sport;
- Houd het niet stil, u hoeft het niet alleen te doen!

Ouders van pestende kinderen

- Neem het probleem serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet en wat de gevolgen kunnen zijn van het pestgedrag;
- Besteed aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Bekijk samen met uw kind een film(pje) over pesten;

- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan;
- Bespreek het op school en houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind;
- U kunt overwegen om uw kind mee te laten doen aan een sociale vaardigheidstraining.

Online pesten

Bij online pesten kan de pester zich soms verschuilen door anoniem te blijven op het internet. Daarnaast kan online pesten 24/7 doorgaan, in tegenstelling tot pesten op school. Om deze redenen wordt hieronder extra aandacht besteedt aan online pesten: wat je zelf kan doen om het te voorkomen en wat je er tegen kunt doen als het toch gebeurt.

Voorkomen

- Gebruik een apart email adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft;
- Scherm je profiel op sociale media zoveel mogelijk af, bijvoorbeeld met de optie 'alleen voor vrienden';
- Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek: doe dit alleen als je iemand ooit in het echte leven hebt ontmoet;
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het internet kent. Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, enz.;
- Wees zuinig op je wachtwoorden. Zorg dat je geen wachtwoorden doorgeeft aan anderen en zorg ervoor dat anderen deze niet makkelijk kunnen raden;
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk. Scheld niet (terug);
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail;
- Wees voorzichtig met het plaatsen en delen van foto's: deze kunnen makkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan een geplaatste foto jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij de foto al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee;
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam of camera. Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen bijvoorbeeld worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat te doen tegen digitaal pesten?

Reageer niet op de pest-mails, berichtjes, chats of filmpjes. Een pester wil vaak aandacht, maar door zijn pogingen te negeren, kan de pester zijn interesse verliezen. Hierdoor kan het pestgedrag in een beginfase al gestopt worden. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld chatrooms. Als er vervelende opmerkingen worden gemaakt, stop met chatten en verlaat de chatroom.

Blokkeer degene die jou lastig valt. Op telefoons heb je de mogelijkheid om telefoonnummers te blokkeren. Bij sociale media kun je iemand blokkeren of rapporteren.

Bewaar de bewijzen. Bewaar alle mails, berichtjes of filmpjes door screenshots/foto's te maken. Dit kan je gebruiken als bewijs. Vaak is dit in een verder gevorderd stadium van het pesten. Soms kan het IP adres achterhaald worden van de afzender. De bewijzen kunnen ook helpen om jouw verhaal te onderbouwen.

Praat erover. Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien of iets dat is gebeurd, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt. Dit kan bijvoorbeeld zijn met vrienden, je ouders of een leraar. Je kunt dan je hart luchten en eventueel samen een plan bedenken wat je kunt doen tegen het pesten. Schaam je niet om erover te praten. Het is niet jouw schuld als er iets vervelends gebeurt. Het bespreekbaar maken kan zorgen voor een opgelucht gevoel en het

is de eerste stap naar verandering in de situatie. Op school zijn er ook aangestelde contactpersonen (mentor, ondersteuningscoördinator en schoolmaatschappelijk werker) bij wie je terecht kunt om te vertellen over ongewenst gedrag. Zij kunnen je helpen, ook als het pestgedrag al gestopt is, maar je er nog wel last van hebt.

Aangifte doen. In bepaalde gevallen kun je naar de politie gaan om aangifte te doen. Pesten kan in sommige gevallen zo hardnekkig zijn dat het bijvoorbeeld onder 'stalken' valt, wat strafbaar is. Voor meer informatie over aangifte doen:

<https://www.vraaghetdepolitie.nl/pesten-en-online/online-pesten/kan-ik-aangifte-doen-van-pesten.html>

Links extra informatie

www.stoppestenu.nl

Kennis-, Informatie & Expertisecentrum in Nederland over Pesten & Online Pesten om iedereen te voorzien van juiste, tijdige, heldere en relevante inzichten, tips, tools & adviezen om pesten zelf aan te pakken.

www.veiliginternetten.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken, die u als consument of zakelijke gebruiker informeert over het veilige gebruik van internet.

www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid en adviseert schoolleiders, leraren/docenten, mentoren, leerlingbegeleiders, vertrouwens(contact)personen, onderwijsondersteunend personeel. Verschillende thema's worden uitgelicht, zoals discriminatie, seksuele diversiteit en sociale media.

www.pestweb.nl

Hier delen kinderen ervaringen met (online) pesten en wordt er advies gegeven over omgaan met pesten.